

**ΟΔΗΓΙΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ
ΣΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 2024-2025**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Η διαμόρφωση των Οδηγιών για τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών στο Δημοτικό βασίζεται κυρίως στο Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών για τις Ξένες Γλώσσες (ΕΠΣ-ΞΓ) για την υποχρεωτική εκπαίδευση (Υ.Α. 141417/Δ2/02-09-2016, ΦΕΚ 2871/τ.Β'/09-09-2016), λαμβάνοντας επίσης υπόψη τα ισχύοντα διδακτικά βιβλία και άλλες πηγές εγκεκριμένου εκπαιδευτικού υλικού.

Το ΕΠΣ-ΞΓ προδιαγράφει τους προσδοκώμενους στόχους και οργανώνει τη γλωσσική ύλη βάσει επικοινωνιακών γλωσσικών ικανοτήτων που αναμένεται να κατακτήσουν οι μαθητές/-ήτριες κατά επίπεδο γλωσσομάθειας σύμφωνα με την εξάβαθμη κλίμακα του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΣτΕ)¹. Για τον λόγο αυτό, το ΕΠΣ-ΞΓ περιλαμβάνει γενικούς και επιμέρους δείκτες επικοινωνιακής επάρκειας, οι οποίοι συνίστανται σε αναλυτικές δηλώσεις σχετικά με τις δράσεις ή ενέργειες που αναμένεται να είναι σε θέση να κάνουν οι μαθητές/-ήτριες σε κάθε επίπεδο, προκειμένου να θεωρούνται επαρκείς χρήστες της γλώσσας στο εν λόγω επίπεδο. Η κάθε δήλωση είναι ένας «περιγραφικός» δείκτης (περιγραφητής) της επικοινωνιακής επάρκειας των μαθητών/-τριών.

Οι δείκτες (περιγραφητές) του ΕΠΣ-ΞΓ είναι συστοιχισμένοι με τους δείκτες του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις γλώσσες (ΚΕΠΑ/CEFR)² του ΣτΕ και αφορούν τα επίπεδα γλωσσομάθειας από το Α1 μέχρι το Β2. Σύμφωνα με το ΕΠΣ-ΞΓ, τα αναμενόμενα επίπεδα γλωσσομάθειας βάσει των προβλεπόμενων ωρών διδασκαλίας στο **Δημοτικό** είναι τα ακόλουθα:

Α' ξένη γλώσσα (Αγγλικά)		Β' ξένη γλώσσα (Γαλλικά, Γερμανικά)	
Γ' τάξη	επίπεδο Α1-		
Δ' τάξη	επίπεδο Α1		
Ε' τάξη	επίπεδο Α1+	Ε' τάξη	επίπεδο Α1-
Στ' τάξη	επίπεδο Α2-	Στ' τάξη	επίπεδο Α1-

Με την εφαρμογή του ΕΠΣ-ΞΓ προωθείται μία μετατόπιση στην ξενόγλωσση εκπαίδευση από την υλικοκεντρική και τη δασκαλοκεντρική στη μαθησοκεντρική και τη μαθητοκεντρική προσέγγιση, η οποία αφορά τον τρόπο οργάνωσης του διδακτικού/μαθησιακού αντικειμένου της ξένης γλώσσας και της διδακτικής/μαθησιακής διαδικασίας, κοινό για όλες τις ξένες γλώσσες. Η προσοχή του/της εκπαιδευτικού στρέφεται από την «κάλυψη της ύλης» του μαθήματος στον ίδιο/στην ίδια τον/την μαθητή/-ήτρια και συγκεκριμένα από το «τι θα διδαχθεί» στο «τι θα μάθει» ο/η μαθητής/-ήτρια. Με άλλα λόγια, το ενδιαφέρον του/της εκπαιδευτικού στρέφεται στο πώς μπορεί να βοηθήσει τον/την μαθητή/-ήτρια να πράξει γλωσσικά αξιοποιώντας όλες τις πηγές νοηματοδότησης που του παρέχονται μέσα από επικοινωνιακές γλωσσικές δραστηριότητες, ώστε να αποκτήσει σχετική

¹ Τα επίπεδα γλωσσομάθειας, όπως ορίζονται από το ΣτΕ, κατηγοριοποιούνται σε τρία βασικά επίπεδα (Α, Β και Γ) και έξι υπο-επίπεδα (Α1, Α2, Β1, Β2, Γ1 και Γ2). Βλ. και <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/level-descriptions>.

² Common European Framework of Reference for Languages (CEFR). Βλ. και <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages>.

επάρκεια για να επικοινωνεί ικανοποιητικά μέσω της ξένης γλώσσας στη συγκεκριμένη περίπτωση επικοινωνίας ή στο συγκεκριμένο συγκεκριμένο πλαίσιο.

Το ΕΠΣ-ΞΓ, ως Πρόγραμμα Σπουδών (curriculum) και όχι ως Αναλυτικό Πρόγραμμα (syllabus), περιγράφει τους προσδοκώμενους στόχους, δηλαδή το τι πρέπει να ξέρει και να κάνει ο μαθητής/-ήτρια μετά το τέλος της διδακτικής/μαθησιακής διαδικασίας, και όχι το *πως* αυτοί θα επιτευχθούν. Δηλαδή προδιαγράφει τα στοιχεία του γνωστικού αντικείμενου που θα διδαχτούν και όχι το *πότε* ή το *πως* θα διδαχτούν αφού οι μέθοδοι, οι τεχνικές διδασκαλίας, ο επιμερισμός της ύλης, κ.λπ. καθορίζονται από παράγοντες που έχουν άμεση σχέση με τους/τις μαθητές/-ήτριες, τους εκπαιδευτικούς και τα διαφορετικά περιβάλλοντα μάθησης.

Επιπλέον, το ΕΠΣ-ΞΓ περιγράφει τις γνώσεις και τις επικοινωνιακές δεξιότητες που πρέπει να αποκτηθούν *κατά επίπεδο γλωσσομάθειας*, όχι κατά τάξη, εφόσον οι μαθητές/-ήτριες σε μια συγκεκριμένη τάξη δεν είναι μια συμπαγής ομάδα με τα ίδια χαρακτηριστικά. Με αυτό τον τρόπο επιδιώκεται να δίνεται η δυνατότητα να προσαρμόζεται η διδακτική/μαθησιακή διαδικασία στα επίπεδα γλωσσομάθειας και στις ανάγκες των μαθητών/-τριών κάθε τάξης με την εφαρμογή τεχνικών διαφοροποιημένης διδασκαλίας.

Τα διδακτικά βιβλία μπορούν να αξιοποιούνται ως ένα μόνο εργαλείο μεταξύ άλλων διδακτικών μέσων που χρησιμοποιεί ο/η εκπαιδευτικός για να επιτύχει τους γενικούς και ειδικούς διδακτικούς στόχους, καθώς δεν είναι δυνατόν αφ' εαυτών να καλύψουν τις ιδιαίτερες ανάγκες μιας συγκεκριμένης τάξης μαθητών/-τριών και να αποτελέσουν τη βάση για διαφοροποιημένη διδασκαλία που λαμβάνει υπόψη τα ατομικά χαρακτηριστικά των μαθητών/-τριών.

Με βάση τα παραπάνω, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιεί το ΕΠΣ-ΞΓ ως εργαλείο για να διαμορφώσει ειδικούς στόχους, να οργανώσει το μαθησιακό αντικείμενο, να σχεδιάσει δραστηριότητες, μαθήματα και διδακτικά σενάρια, να παράξει εκπαιδευτικό υλικό. Γενικότερα, μπορεί να το αξιοποιήσει ως βάση για να αναπτύξει το δικό του/της αναλυτικό πρόγραμμα, να προγραμματίσει το διδακτικό του/της έργο και να οργανώσει τη μαθησιακή διαδικασία, με βάση το επίπεδο γλωσσομάθειας, τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών/-τριών του/της, αξιοποιώντας κατάλληλα τη διαφοροποιημένη διδασκαλία και τις ΤΠΕ.

Ως εκ τούτου, ο/η εκπαιδευτικός καλείται να εμπλουτίζει το περιεχόμενο της διδασκαλίας του/της λαμβάνοντας υπόψη:

α) το επιμορφωτικό και εκπαιδευτικό υλικό που εκπονήθηκε στο πλαίσιο της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών ξένων γλωσσών στο ΕΠΣ-ΞΓ και τη Διαφοροποιημένη Διδασκαλία³ το οποίο περιλαμβάνει διδακτικές προτάσεις όπως εκπαιδευτικά σενάρια σε ψηφιακή και εκτυπώσιμη μορφή (<https://elearning.iep.edu.gr/study/course/index.php?categoryid=8>) και εισαγωγικές έννοιες, αρχές και παραδείγματα διαφοροποιημένης διδασκαλίας στην ξενόγλωσση εκπαίδευση (<https://elearning.iep.edu.gr/study/course/view.php?id=22>),

β) το εκπαιδευτικό και διδακτικό υλικό που έχει εκπονηθεί στο πλαίσιο άλλων δράσεων του ΙΕΠ όπως τα διδακτικά σενάρια για την αξιοποίηση των τεχνών στην ξενόγλωσση εκπαίδευση⁴

³ Δράση 2 «Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών στα Νέα Προγράμματα Σπουδών των Ξένων Γλωσσών – Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών των Ξένων Γλωσσών (ΕΠΣ-ΞΓ) και Προγράμματα Εκμάθησης Αγγλικής στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία (ΠΕΑΠ)», στο πλαίσιο της Πράξης «Παρεμβάσεις επιμόρφωσης για την ενίσχυση των σχολικών δομών του εκπαιδευτικού συστήματος» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5004204.

⁴ Επιστημονική Διημερίδα: «Οι Τέχνες στη Γλωσσική εκπαίδευση». Διδακτικά Σενάρια: α) Γλώσσα-Νεοελληνική

(<http://www.iep.edu.gr/el/deltia-typou-genika/didaktika-senaria-oi-texnes-sti-glossiki-ekpaidefsi-ksenes-glosses>), όπου υπάρχουν δύο σενάρια για τις ξένες γλώσσες στο Δημοτικό.

Επίσης, ο/η εκπαιδευτικός καλείται να εμπλουτίζει το περιεχόμενο του διδακτικού υλικού, αξιοποιώντας ψηφιακά αποθετήρια και περιβάλλοντα που φιλοξενούν μαθησιακά αντικείμενα και διδακτικά σενάρια σε εκτυπώσιμη και ψηφιακή μορφή. Ενδεικτικά παραθέτουμε πηγές και παραδείγματα αξιοποίησης διδακτικού/εκπαιδευτικού υλικού για το Δημοτικό:

α) Τα ψηφιακά αποθετήρια του «**Φωτόδεντρου**», του **Εθνικού Συσσωρευτή Εκπαιδευτικού Περιεχομένου** (<http://photodentro.edu.gr/aggregator/>) δίνουν τη δυνατότητα αναζήτησης και αξιοποίησης ψηφιακού εκπαιδευτικού υλικού. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Το **Φωτόδεντρο Εκπαιδευτικά Σενάρια** (<https://photodentro.edu.gr/ls/>), το νέο αποθετήριο της οικογένειας «Φωτόδεντρο», φιλοξενεί δομημένα εκπαιδευτικά σενάρια με μαθησιακές δραστηριότητες που αναπτύσσονται και δημοσιεύονται από την εκπαιδευτική κοινότητα, ακολουθώντας τις πρότυπες δομές εκπαιδευτικών σεναρίων και τις στοχευμένες οδηγίες και παιδαγωγικές κατευθύνσεις που παρέχονται (LS Templates).
- Το **Φωτόδεντρο Μαθησιακά Αντικείμενα** (<http://photodentro.edu.gr/lor/>) φιλοξενεί Μαθησιακά Αντικείμενα (Μ.Α.), αυτόνομες και επαναχρησιμοποιήσιμες μονάδες ψηφιακού υλικού (εκπαιδευτικά σενάρια, παιχνίδια, δραστηριότητες, ασκήσεις, τεστ), τα οποία μπορούν να συνδυαστούν με πολλούς διαφορετικούς τρόπους για να δημιουργηθούν διδακτικά σενάρια και δραστηριότητες. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να δουν γενικές πληροφορίες και να επιλέξουν τρόπους χρήσης ή διαμοιρασμού. Αξιοποιώντας Μ.Α. από άλλα γνωστικά αντικείμενα, μπορεί να υιοθετηθεί και η διαθεματική προσέγγιση στη διδασκαλία.
- Το **Φωτόδεντρο e-γίικο χρηστών** (<http://photodentro.edu.gr/ugc>), φιλοξενεί επίσης Μ.Α. διαφόρων τύπων, ενώ οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αναρτούν επώνυμα και το δικό τους εκπαιδευτικό ψηφιακό περιεχόμενο, να αξιολογούν το υφιστάμενο εκπαιδευτικό υλικό, να αλληλεπιδρούν και να αναζητούν ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο άλλων χρηστών.
- Το **Φωτόδεντρο Ανοικτές Εκπαιδευτικές Πρακτικές** (<http://photodentro.edu.gr/oep/>) φιλοξενεί εκπαιδευτικές πρακτικές, οι οποίες έχουν εφαρμοστεί στο πλαίσιο βραχυπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων διδακτικών παρεμβάσεων. Αν και οι εκπαιδευτικές πρακτικές που αφορούν την ξένη γλώσσα στο Δημοτικό είναι περιορισμένες, εκπαιδευτικές πρακτικές άλλων γνωστικών αντικειμένων μπορούν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο της διαθεματικότητας.
- Το **Φωτόδεντρο Εκπαιδευτικά Βίντεο** (<http://photodentro.edu.gr/video/>) φιλοξενεί συλλογές εκπαιδευτικών βίντεο μικρής διάρκειας, τα οποία μπορούν να συμπληρώσουν μια εκπαιδευτική δραστηριότητα. Βίντεο στην ελληνική γλώσσα μπορούν να αξιοποιηθούν για δραστηριότητες διαμεσολάβησης.
- Το **Φωτόδεντρο Εκπαιδευτικό Λογισμικό** (<https://photodentro.edu.gr/edusoft/>) φιλοξενεί εκπαιδευτικά λογισμικά και πακέτα με εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Διαθέτει εκπαιδευτικά λογισμικά και πακέτα, που αναπτύχθηκαν, προσαρμόστηκαν ή εξελληνίστηκαν στο πλαίσιο έργων του ΥΠΑΙΘΑ ή φορέων του, ή άλλων προϊόντων εκπαιδευτικού λογισμικού που διαθέτουν σφραγίδα ποιότητας, που διατίθενται ελεύθερα προς την εκπαιδευτική κοινότητα.
- Το **Φωτόδεντρο Πολιτισμός** (<http://photodentro.edu.gr/cultural/>) είναι ένας θεματικός συσσωρευτής πολιτισμικών εκπαιδευτικών πόρων που συγκεντρώνει και παρέχει ενοποιημένη αναζήτηση σε χιλιάδες επιλεγμένους ψηφιακούς πόρους από πολιτισμικές συλλογές που

βρίσκονται είτε στην Ευρωπαϊκή Πύλη πολιτισμικού περιεχομένου "Europeana" (<https://www.europeana.eu/el>) είτε σε ψηφιακά αποθετήρια μουσείων ή άλλων φορέων. Σε όλους τους ψηφιακούς πόρους έχει γίνει πρόσθετος παιδαγωγικός/εκπαιδευτικός μετασχηματισμός ώστε να διευκολυνθεί η αξιοποίησή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία.

β) Η πλατφόρμα «Αίσωπος» (<http://aesop.iep.edu.gr/>) αποτελεί ένα ολοκληρωμένο εργαλείο σχεδιασμού και αξιοποίησης υφιστάμενου ψηφιακού υλικού με τη χρήση ΤΠΕ. Αν και η πλειονότητα των ξενόγλωσσων σεναρίων για το Δημοτικό αφορά στη διδασκαλία της Αγγλικής, σεσνάρια άλλων γνωστικών αντικειμένων μπορούν να αξιοποιηθούν στο πλαίσιο δραστηριοτήτων διαμεσολάβησης ή της διαθεματικής προσέγγισης στη διδασκαλία.

γ) Ο δικτυακός τόπος της **Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης** (<https://edutv.minedu.gov.gr/>) φιλοξενεί υλικό από διάφορες εκπαιδευτικές δράσεις, «Υλικό Φορέων» για ποικίλα θέματα καθώς και βίντεο της Εκπαιδευτικής Ραδιοτηλεόρασης τα οποία ο/η εκπαιδευτικός ή/και ο/η μαθητής/-ήτρια μπορούν να τα παρακολουθήσουν σε πραγματικό χρόνο, να τα «κατεβάσουν» ή να τα ενσωματώσουν σε Περιβάλλοντα Διαχείρισης Μάθησης. Η πλοήγηση είναι απλή και εύκολη και το υλικό μπορεί να αξιοποιηθεί με πολλούς τρόπους (π.χ. δημιουργία διαθεματικών project).

δ) Τέλος, θα πρέπει να αναφερθεί η βιβλιοθήκη εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων «**Ιφιγένεια**» (<http://ifigeneia.cti.gr/repository/>), προσωρινά ανενεργός σύνδεσμος (Αύγουστος 2024) που περιλαμβάνει εκπαιδευτικό υλικό για την αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία. Πρόκειται για υλικό που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο των προγραμμάτων επιμόρφωσης Β' επιπέδου ΤΠΕ και συμπεριλαμβάνει ενότητες για τη διδασκαλία ξένων γλωσσών.

Στην περίπτωση αξιοποίησης διδακτικών σεναρίων από τις παραπάνω πηγές, προτείνεται η προσαρμογή τους από τον/την εκπαιδευτικό με βάση τις διδακτικές, παιδαγωγικές, μαθησιακές και άλλες ανάγκες των μαθητών/-τριών του/της. Για την προσαρμογή αυτή λαμβάνονται υπόψη συγκεκριμένα κριτήρια: το θέμα, ο γενικός σκοπός και οι επιμέρους στόχοι του σεναρίου, οι γραμματισμοί και οι δεξιότητες που αναπτύσσονται, το προφίλ των μαθητών/-τριών στους οποίους/στις οποίες απευθύνεται, το εκπαιδευτικό υλικό (έντυπο ή ψηφιακό), η ψηφιακή υποδομή και τα μέσα που απαιτούνται, η μεθοδολογία και οι τεχνικές διδασκαλίας που ακολουθούνται, η οργάνωση της τάξης και οι ρόλοι του/της εκπαιδευτικού και των μαθητών/-τριών καθώς και ο τρόπος αξιολόγησης της επίδοσης των μαθητών/-τριών.

Τόσο για την προσαρμογή, όσο και για τη δημιουργία ενός διδακτικού σεναρίου, προτείνεται η επιλογή δραστηριοτήτων βιωματικής και διερευνητικής μάθησης, κατάλληλων για την ηλικία των μαθητών/-τριών, ώστε να διασφαλίζεται η ενεργός συμμετοχή τους και να καλλιεργείται η γνωστική και ψυχοκοινωνική τους ανάπτυξη. Ειδικότερα:

- Για τους μικρότερους/-ες σε ηλικία μαθητές/-ήτριες προτείνονται εκπαιδευτικές πρακτικές που δημιουργούν ένα διασκεδαστικό και παιγνιώδες κλίμα στην τάξη, όπως παιχνίδια μνήμης, κατασκευές, παραμύθια, δραστηριότητες εξάσκησης και πρακτικής κ.ά. Δεδομένου ότι τα παιδιά των πρώτων τάξεων του Δημοτικού έχουν μικρό εύρος προσοχής και πολλή σωματική ενέργεια, προτείνεται η εναλλαγή δραστηριοτήτων κάθε 10-15 λεπτά και η αξιοποίηση μεθόδων όπως η μέθοδος της Ολικής Αισθητηριακής Κινητικής Απόκρισης (Total Physical Response), στην απομνημόνευση για παράδειγμα ενός τραγουδιού ή στην κατανόηση μιας ιστορίας.
- Για τους μεγαλύτερους/-ες σε ηλικία μαθητές/-ήτριες, οι οποίοι/-ες έχουν αναπτύξει δυνατότητα συγκέντρωσης για περισσότερο χρόνο, έχουν υψηλότερο γνωστικό και γλωσσικό επίπεδο,

προτείνονται δραστηριότητες ανακαλυπτικής μάθησης (π.χ. webquests), δημιουργικής γραφής και θεατρικής έκφρασης. Μέσω των διδακτικών σεναρίων πρέπει να επιδιώκεται η ενεργός συμμετοχή των μαθητών/-τριών, η ανάπτυξη της συναισθηματικής νοημοσύνης, η καλλιέργεια μεταγνωστικών δεξιοτήτων (π.χ. μαθαίνω πώς να μαθαίνω) και γενικά η ανάπτυξη δεξιοτήτων που θα προετοιμάζει τους/τις μαθητές/-ήτριες για τη μετέπειτα σχολική τους ζωή.

Προτείνεται επίσης ο εμπλουτισμός του περιεχομένου της διδασκαλίας της ξένης γλώσσας μέσω της αξιοποίησης κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού από έγκριτες έντυπες και ηλεκτρονικές εκπαιδευτικές και επιστημονικές πηγές, από την Ελλάδα και το εξωτερικό (π.χ. BBC, British Council, Goethe Institut, Institut Francaise, κ.α.) κατά την κρίση του/της εκπαιδευτικού, μετά από έλεγχο της παιδαγωγικής καταλληλότητάς του, και σύμφωνα με τις ανάγκες της τάξης, στο πλαίσιο ανανέωσης των ηλεκτρονικών πηγών οι οποίες αναφέρονται στα σχολικά εγχειρίδια.

Επισήμανση: Στο πλαίσιο του διδακτικού σχεδιασμού, προκειμένου να αξιοποιήσουν ιστοσελίδες από το διδακτικό υλικό και πηγές του διαδικτύου γενικότερα, οι εκπαιδευτικοί να προβαίνουν σε επανέλεγχο της εγκυρότητάς τους, διότι ενδέχεται λόγω του δυναμικού τους χαρακτήρα ορισμένες από αυτές να είναι ανενεργές ή να οδηγούν σε διαφορετικό περιεχόμενο.

Στο σχετικό **Παράρτημα «Μη αξιοποίηση ιστοσελίδων»**, παρατίθενται ιστοσελίδες από το διδακτικό υλικό που δεν προσφέρονται προς αξιοποίηση στη διδασκαλία, διότι είναι ανενεργές, οδηγούν σε διαφορετικό ή μη κατάλληλο περιεχόμενο ή είναι λανθασμένες. Σε κάποιες περιπτώσεις προτείνονται εναλλακτικές ή διορθωμένες ιστοσελίδες προς αξιοποίηση από τους /τις εκπαιδευτικούς.

Ακολουθούν εξειδικευμένες οδηγίες διδασκαλίας για κάθε μία ξένη γλώσσα ξεχωριστά.

I. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Συμπληρωματικά στις γενικές οδηγίες για τον εμπλουτισμό του μαθήματος και του διδακτικού υλικού για τις ξένες γλώσσες γενικά (βλ. ενότητα «Εισαγωγή»), παρατίθενται παρακάτω κάποιες πιο εξειδικευμένες οδηγίες για το μάθημα της Αγγλικής Γλώσσας. Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να αξιοποιήσει και άλλες υπηρεσίες του ψηφιακού σχολείου (<https://dschool.edu.gr/>). Συγκεκριμένα:

- Το **Φωτόδεντρο Διαδραστικά Σχολικά Βιβλία** (<http://ebooks.edu.gr/ebooks/>), όπου ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να αναζητήσει στις σελίδες των διαδραστικών βιβλίων μαθητή (εμπλουτισμένα html/pdf) τα ενεργά εικονίδια που ανοίγουν ψηφιακά αντικείμενα όπως εφαρμογές, παιχνίδια, βίντεο γλωσσάρια, κλπ. και να τα αξιοποιήσει στη διδακτική και μαθησιακή διαδικασία.
- Το **Φωτόδεντρο Μικρότοποι** (<https://micro.photodentro.edu.gr/>) φιλοξενεί τον Μικρότοπο «Φωτόδεντρο Δημοτικό» και τον Μικρότοπο «Φωτόδεντρο Αγγλική Γλώσσα» (ή «Τα Αγγλικά στο Ψηφιακό Σχολείο»). Πρόκειται για εστιασμένους ιστότοπους, ως προς το κοινό ή το θέμα, για την αναζήτηση και εύρεση επιλεγμένου ψηφιακού υλικού από τα διάφορα αποθετήρια «Φωτόδεντρο». Ειδικότερα:
 - Στον **Μικρότοπο «Φωτόδεντρο Δημοτικό»** (<https://micro.photodentro.edu.gr/primary/>)

υπάρχουν α) τα διαδραστικά βιβλία Αγγλικών των τάξεων Γ' – Στ' και β) τα μαθησιακά αντικείμενα ανά εμπλουτισμένο βιβλίο για τις αντίστοιχες τάξεις οργανωμένα κατά διδακτικές ενότητες των βιβλίων.

- ο Στον **Μικρότοπο «Φωτόδεντρο Αγγλική Γλώσσα»** (ή «Τα Αγγλικά στο Ψηφιακό Σχολείο») (<https://micro.photodentro.edu.gr/english/>) υπάρχει ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο για τον εμπλουτισμό των σχολικών εγχειριδίων της Αγγλικής και, συγκεκριμένα, το σύνολο των μαθησιακών αντικειμένων (ενημερωτικά, διδακτικά, βιωματικά και διερευνητικά). Τα μαθησιακά αυτά αντικείμενα συγκεντρώθηκαν από τα διαδραστικά εγχειρίδια, τα Αποθετήρια Ανοικτών Εκπαιδευτικών Πόρων, «Φωτόδεντρο Μαθησιακά Αντικείμενα» και «Φωτόδεντρο Εκπαιδευτικά Βίντεο». Ο Μικρότοπος περιλαμβάνει συλλογές του ψηφιακού σχολείου (<https://micro.photodentro.edu.gr/english/syloges-psifiakoy-scholeioy/>) όπως, για παράδειγμα, ηχητικά αποσπάσματα, ψηφιακές αφηγήσεις, γλωσσάρια, εικονογραφημένα λεξικά, listening, reading και writing apps, υλικό για το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας, σχέδια μαθημάτων στο πλαίσιο του ΠΕΑΠ κ.λπ. Υπάρχει επίσης και ένας εξαιρετικά χρήσιμος, για την οργάνωση του μαθήματος, οπτικοποιημένος οδηγός (<https://micro.photodentro.edu.gr/english/mindmaps/>) που ενημερώνει σε ποιο σημείο των διαδραστικών βιβλίων βρίσκεται ο κάθε ψηφιακός πόρος. Ο οδηγός αυτός μπορεί να αποθηκευτεί και σε μορφή pdf. Τέλος, ο Μικρότοπος προσφέρει πρόσβαση και σε άλλες συλλογές (ΠΕΑΠ, British Council) και μικροσενάρια.

Α' και Β' τάξη του Δημοτικού

Το μάθημα της Αγγλικής Γλώσσας για τους μαθητές/-ήτριες της Α' και Β' τάξης Δημοτικού δεν βασίζεται στο ΕΠΣ-ΞΓ αλλά σε εκπαιδευτικό πρόγραμμα που εκπονήθηκε ειδικά για τις τάξεις αυτές στο πλαίσιο του «Προγράμματος Εκμάθησης Αγγλικής στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία» (ΠΕΑΠ). Το Πρόγραμμα Σπουδών του ΠΕΑΠ απευθύνεται σε παιδιά με αναδυόμενο σχολικό γραμματισμό στη μητρική τους γλώσσα στοχεύοντας στην ανάπτυξη των κοινωνικών τους δεξιοτήτων στη ξένη γλώσσα, εστιάζει στην εξατομικευμένη μάθηση μέσα από κατάλληλες για την ηλικία τους δραστηριότητες και στοχεύει στην καλλιέργεια ενός διαπολιτισμικού ήθους επικοινωνίας.

Οι παιδαγωγικές πρακτικές που υιοθετεί το ΠΕΑΠ αποβλέπουν στην ανάπτυξη της κοινωνικότητας των μικρών μαθητών/-τριών, την αφύπνιση της δημιουργικής έκφρασής τους μέσω της αγγλικής γλώσσας, την ανάπτυξη του σεβασμού για τον εαυτό και τον άλλο και εν τέλει την αγάπη για τη γλώσσα - είτε για την ξένη είτε για τη μητρική. Για το σκοπό αυτό, δίνεται έμφαση στην ανάπτυξη των επικοινωνιακών γλωσσικών καθώς και των ευρύτερων παιδαγωγικών κοινωνικών στόχων σε κάθε εκπαιδευτική διαδικασία και επικεντρώνεται στη διαφοροποιημένη, συνεργατική μάθηση, προτείνοντας δραστηριότητες ευαισθητοποίησης του παιδιού στην ξένη γλώσσα. Ταυτόχρονα με την ανάπτυξη του προφορικού λόγου σε επίπεδο κατανόησης και παραγωγής στην αγγλική γλώσσα επιδιώκεται η ανάπτυξη στρατηγικών μάθησης και η καλλιέργεια αναλυτικών και συνθετικών δεξιοτήτων σκέψης.

Το εκπαιδευτικό υλικό για την Α' και τη Β' τάξη Δημοτικού (*Alpha English & Beta English*), με τη μορφή έντυπων φακέλων, έχει διανεμηθεί στα Δημοτικά Σχολεία για να αξιοποιείται κάθε σχολική χρονιά από τους/τις εκπαιδευτικούς, οι οποίοι/-ες μπορούν να το βρουν σε ψηφιακή μορφή στον ιστότοπο του Προγράμματος Εκμάθησης της Αγγλικής στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία (ΠΕΑΠ)

(<http://rcel.enl.uoa.gr/peap/>), όπου υπάρχει αναρτημένο και πρόσθετο εκπαιδευτικό υλικό.

Οι έντυποι αυτοί φάκελοι μένουν στο σχολείο για να αξιοποιούνται κάθε σχολική χρονιά από τον/την εκπαιδευτικό που διδάσκει στις τάξεις αυτές. Δεν διανέμονται στους/στις μαθητές/-ήτριες ώστε να το πάρουν στο σπίτι για μελέτη αφού δεν τους ανατίθεται κατ' οίκον εργασία. Κάθε φάκελος του εκπαιδευτικού υλικού (*Alpha English & Beta English*) περιλαμβάνει:

- Φύλλα με έγχρωμες εικόνες που αποτελούν ερεθίσματα για γλωσσική παραγωγή
- Φύλλα εργασίας για τους/τις μικρούς/μικρές μαθητές/-ήτριες
- Ηχητικό υλικό με ρίμες, τραγουδάκια, σύντομους διαλόγους
- Τεύχος του Εκπαιδευτικού (με λεπτομερείς οδηγίες για την αξιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού με τη μορφή ενδεικτικών σχεδίων μαθημάτων και παραπομπές σε εκπαιδευτικές ιστοσελίδες).

Από το παραπάνω εκπαιδευτικό υλικό, οι εκπαιδευτικοί καλούνται να επιλέξουν τις δραστηριότητες που θα πραγματοποιήσουν στην τάξη τους με γνώμονα τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών/-τριών και τα επιμέρους στοιχεία των διαφόρων γραμματισμών που έχουν ήδη αναπτύξει. Η μαθησιακή διαδικασία πρέπει να είναι παιγνιώδης, δημιουργική και ευχάριστη και να δημιουργεί το κίνητρο στους/στις μαθητές/-ήτριες για την εκμάθηση της ξένης γλώσσας στις επόμενες τάξεις.

Στο **Παράρτημα «Αξιοποίηση ιστοσελίδων Αγγλικά Β' Δημοτικού»**, παρατίθενται προς διευκόλυνση των εκπαιδευτικών Αγγλικής οι ιστοσελίδες από το εκπαιδευτικό υλικό της Β' τάξης σε αξιοποιήσιμη μορφή καθώς αυτές που βρίσκονται στην ηλεκτρονική έκδοση του βιβλίου δασκάλου (αρχείο pdf) δεν προσφέρονται προς αξιοποίηση στη διδασκαλία διότι είναι ανενεργές ή έχουν λάθος κωδικοποίηση.

Στον ιστότοπο του ΠΕΑΠ (<http://rcel.enl.uoa.gr/peap/>), οι εκπαιδευτικοί μπορούν επίσης να βρουν το Πρόγραμμα Σπουδών και τα Αναλυτικά Προγράμματα Ύλης για κάθε τάξη, περαιτέρω πληροφορίες για το πρόγραμμα και το διδακτικό υλικό, διδακτικές οδηγίες καθώς και η «γωνιά του εκπαιδευτικού» και η «γωνιά του γονιού».

Γ', Δ', Ε' και Στ' τάξη του Δημοτικού

Από την Γ' τάξη του Δημοτικού αρχίζει η εφαρμογή του Ενιαίου Προγράμματος Σπουδών για τις Ξένες Γλώσσες (ΕΠΣ-ΞΓ) για την υποχρεωτική εκπαίδευση (Υ.Α. 141417/Δ2/02-09-2016, ΦΕΚ 2871/τ.Β'/09-09-2016). Για τις τάξεις αυτές του Δημοτικού προτείνεται η διδακτέα ύλη να καλύψει τα παρακάτω Επίπεδα Γλωσσομάθειας, σύμφωνα με το ΕΠΣ-ΞΓ:

Γ' τάξη	επίπεδο Α1-
Δ' τάξη	επίπεδο Α1
Ε' τάξη	επίπεδο Α1+
Στ' τάξη	επίπεδο Α2-

Ακολουθούν ειδικές οδηγίες για κάθε τάξη ή σύνολο τάξεων ανάλογα με τους γενικούς και ειδικούς στόχους του μαθήματος και το διδακτικό υλικό που αντιστοιχεί.

Γ' τάξη του Δημοτικού

Με τη φοίτηση των μαθητών/-τριών στην Γ' Δημοτικού, αρχίζει μια προκαταρκτική εφαρμογή του

ΕΠΣ-ΞΓ. Η ξενόγλωσση εκπαίδευση στην τάξη αυτή είναι ο συνδυασμός κρίκος μεταξύ του ΠΕΑΠ και του ΕΠΣ-ΞΓ. Παράλληλα είναι μια μεταβατική χρονιά από την πρώιμη στη μέση παιδική ηλικία, όταν οι μαθητές είναι 8-9 ετών και έχουν αναπτύξει τον κοινωνικό τους γραμματισμό και πρακτικές συνύπαρξης, τόσο εντός όσο και εκτός σχολείου, έχουν αποκτήσει ακόμη περισσότερες δεξιότητες χειρισμού ψηφιακών εργαλείων και, σε συνδυασμό με την αναγνωστική ικανότητα που έχουν αναπτύξει, μπορούν να αξιοποιήσουν το διαδίκτυο, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, κτλ. Οι μαθητές/-ήτριες της Γ΄ Δημοτικού έχουν πλέον μπει σε μια διαφορετική γνωστική αναπτυξιακή πορεία, την οποία έχει βοηθήσει η δίχρονη σχολική εκπαίδευση, και μπορούν να προβούν σε σειρά νοητικών πράξεων, λογικών ταξινομήσεων, μπορούν να συγκεντρωθούν καλύτερα από ότι στην Α΄ αλλά και στη Β΄ Δημοτικού και έχει αναπτυχθεί η μνήμη και η μεταγνώση τους.

Για τη διδασκαλία/εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας στη Γ΄ τάξη του Δημοτικού, ο/η εκπαιδευτικός αξιοποιεί το σχολικό εγχειρίδιο *Magic Book 2*, το οποίο αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του ΠΕΑΠ και αποτελείται από α) student's book, β) workbook, γ) CD (με διαλόγους, τραγουδάκια και ρίμες), και δ) teacher's book (με λεπτομερείς οδηγίες για την αξιοποίηση του εκπαιδευτικού υλικού). Σημειώνεται ότι το *Magic Book 2* χρησιμοποιείται καθώς οι μαθητές/-ήτριες αναμένεται να έχουν διδαχθεί Αγγλικά στην Α΄ και Β΄ Δημοτικού.

Στην περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο οι μαθητές/-ήτριες δεν είχαν διδαχθεί την αγγλική γλώσσα κατά τις προηγούμενες σχολικές χρονιές ή κρίνεται σκόπιμο από τους/τις εκπαιδευτικούς, μπορεί να αξιοποιηθεί παράλληλα το εκπαιδευτικό υλικό *Alpha English & Beta English*, για την ομαλή μετάβαση των μαθητών και μαθητριών στο *Magic Book 2*.

Οι μαθητές/-ήτριες της Γ΄ Δημοτικού σε όλη τη χώρα έχουν σίγουρα διαφορετικές δεξιότητες κατανόησης και παραγωγής λόγου στην Αγγλική, ανάλογα με το εάν έχουν ή δεν έχουν διδαχθεί ή εκτεθεί σ΄ αυτή τη γλώσσα στο σχολείο ή εκτός αυτού τις προηγούμενες χρονιές. Ωστόσο, σύμφωνα με το ΕΠΣ-ΞΓ, προτείνεται η διδακτέα ύλη να καλύψει το Επίπεδο Γλωσσομάθειας Α1- και οι μαθητές/-ήτριες αναμένεται να μπορούν:

- να διαβάζουν και να γράφουν λέξεις και φράσεις χρησιμοποιώντας την αλφάβητο στα αγγλικά,
- να αναγνωρίζουν και να χρησιμοποιούν (στον γραπτό και στον προφορικό λόγο) αριθμούς, λεξιλόγιο και φράσεις σχετικά με:
 - το σχολείο (π.χ. την τάξη, τα σχολικά αντικείμενα, κλπ.)
 - την οικογένεια και το σπίτι (π.χ. τα δωμάτια, τα έπιπλα, τα αντικείμενα του σπιτιού)
 - την εξωτερική εμφάνιση ατόμων και αντικειμένων
 - τις ημέρες της εβδομάδας
 - τις καθημερινές συνήθειες και τις συνήθειες στον ελεύθερο χρόνο
 - τοποθεσίες, καιρικά φαινόμενα και εποχές του χρόνου
 - διατροφή και καθημερινές συνήθειες ατομικής υγιεινής
 - τη φροντίδα του σπιτιού
 - το φυσικό περιβάλλον και τα ζώα
- να αναγνωρίζουν, να κατανοούν και να χρησιμοποιούν (στον γραπτό και στον προφορικό λόγο) απλές γλωσσικές δομές με στόχο:
 - να χαιρετήσουν, να αυτοσυστηθούν ή να συστήσουν ένα μέλος της οικογένειας, έναν φίλο, κλπ.

- να αναφερθούν ή/και να ανταλλάξουν πληροφορίες για τις καθημερινές τους συνήθειες
- να αναφερθούν σε συναισθήματα
- να αναγνωρίσουν ή να δώσουν οδηγίες
- να περιγράψουν στοιχεία της εξωτερικής εμφάνισης ή/και να συγκρίνουν άτομα, ζώα, αντικείμενα
- να αναφερθούν σε δουλειές του σπιτιού
- να ανταλλάξουν πληροφορίες για δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου.

Για τον εμπλουτισμό της διδασκαλίας του μαθήματος, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αξιοποιούν τις πηγές που έχουν αναφερθεί παραπάνω. Ενδεικτικά, αναφέρονται τρία παραδείγματα κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού που έχει αναρτηθεί σε σχετικούς ιστότοπους:

- α) Στο «Φωτόδεντρο Εκπαιδευτικά Βίντεο» (<http://photodentro.edu.gr/video/>) περιλαμβάνονται οι ψηφιακές ιστορίες από το εγχειρίδιο Αγγλικής για τη Γ' Δημοτικού (Magic Book 2).
- β) Στον ιστότοπο του ΙΕΠ το σενάριο για την Αγγλική Γλώσσα Α1- (Δημοτικό) με τίτλο «Food» (<https://elearning.iep.edu.gr/study/course/view.php?id=111>) μπορεί να αξιοποιηθεί για τον εμπλουτισμό του Unit 3 (The ant and the cricket) του βιβλίου «Magic Book 2».
- γ) Στον Μικρότοπο «Φωτόδεντρο Αγγλική Γλώσσα» (ή «Τα Αγγλικά στο Ψηφιακό Σχολείο») βρίσκεται η Συλλογή ΠΕΑΠ (<https://micro.photodentro.edu.gr/english/syllogi-peap/>) στην οποία φιλοξενούνται τα μαθησιακά αντικείμενα από το Φωτόδεντρο LOR και το Φωτόδεντρο VIDEO που συνδέονται με το ΠΕΑΠ και ειδικά με το Magic Book 2.

Δ', Ε' και Στ' τάξεις του Δημοτικού

Για τη διδασκαλία/εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας στις Δ', Ε' και Στ' τάξεις του Δημοτικού αντίστοιχα, ο/η εκπαιδευτικός αξιοποιεί τα σχολικά εγχειρίδια:

- *Αγγλικά Δ' Δημοτικού* (Βιβλίο Μαθητή & Τετράδιο Εργασιών)
- *Αγγλικά Ε' Δημοτικού* (Βιβλίο Μαθητή & Τετράδιο Εργασιών)
- *Αγγλικά Στ' Δημοτικού* (Βιβλίο Μαθητή & Τετράδιο Εργασιών)

Στο τέλος της Στ' Δημοτικού, οι μαθητές/-ήτριες αναμένεται να έχουν κατακτήσει επίπεδο γλωσσομάθειας Α2-, και να είναι σε θέση:

- να κατανοούν και να παράγουν σύντομα και πολύ απλά δομημένα κείμενα που αφορούν δραστηριότητες καθημερινής ρουτίνας,
- να περιγράφουν καθημερινές τους συνήθειες ή να δίνουν πληροφορίες για θέματα του άμεσου περιβάλλοντός τους,
- να επικοινωνούν με ομιλητές που γνωρίζουν καλά τη γλώσσα-στόχο, ανταλλάσσοντας πληροφορίες για ζητήματα προσωπικού ενδιαφέροντος και άμεσης ανάγκης,
- να διατυπώνουν γραπτά ή προφορικά πληροφορίες στην ξένη γλώσσα, έχοντας ως ερέθισμα φράση ή σύντομο κείμενο στην Ελληνική.

Ειδικότερα για τη διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας στις Δ', Ε' και Στ' τάξεις του Δημοτικού, ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να επισκεφτεί και την ιστοσελίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για το Δημοτικό (<http://www.pi-schools.gr/software/dimotiko/>), η οποία φιλοξενεί λογισμικό με παιγνιώδη χαρακτήρα για το μάθημα των Αγγλικών στο Δημοτικό σχολείο (Δ' - Ε' τάξη και Στ' τάξη). Επιπλέον, παρατίθενται στη συνέχεια ενδεικτικά παραδείγματα αξιοποίησης εκπαιδευτικού υλικού που έχει

αναρτηθεί σε άλλους ιστότοπους:

- Στον ιστότοπο του ΙΕΠ, η διδακτική πρόταση για την Αγγλική Γλώσσα Α1 (Δημοτικό) με τίτλο «My school life» (<https://elearning.iep.edu.gr/study/course/view.php?id=23>), μπορεί να αξιοποιηθεί για τον εμπλουτισμό του Unit 1 (Back to school) του βιβλίου της Δ' τάξης.
- Στον ιστότοπο της Εκπαιδευτικής Τηλεόρασης, το βίντεο με τίτλο «Μαθαίνουμε ασφαλείς: Γ' - Δ' Δημοτικού - Αγγλικά - Sports» (<https://edutv.minedu.gov.gr/index.php/mathainoume-asfaleis/mathainoume-asfaleis-agglika-d-101>) μπορεί να αξιοποιηθεί στο Unit 2, Lesson 3, «The Olympic Games» του βιβλίου της Δ' τάξης.
- Στο Φωτόδεντρο Μαθησιακά Αντικείμενα (<http://photodentro.edu.gr/lor/>), ο/η εκπαιδευτικός που επιθυμεί να αναζητήσει υλικό, ώστε να το χρησιμοποιήσει για τον εμπλουτισμό της διδασκαλίας της ενότητας 4 («Christmas Everywhere») του βιβλίου της Ε' τάξης, μπορεί να ξεκινήσει με τη γενική αναζήτηση «Αγγλικά» και στους πόρους που εμφανίζονται να εισάγει τη λέξη-κλειδί «Christmas», κάνοντας χρήση των αντίστοιχων φίλτρων (π.χ. ηλικία μαθητή/-ήτριας, επίπεδο γλωσσομάθειας, τύπο αντικειμένου, κλπ.).
- Στο Φωτόδεντρο Εκπαιδευτικά Βίντεο (<http://photodentro.edu.gr/video/>), τα βίντεο στην ελληνική γλώσσα μπορούν να αξιοποιηθούν για δραστηριότητες διαμεσολάβησης.

II. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΥΛΗ

Ε' και Στ' τάξη Δημοτικού

A. Σε σχέση με το διδακτικό υλικό

Για τη διδασκαλία/εκμάθηση της Γαλλικής Γλώσσας στο Δημοτικό ο/η εκπαιδευτικός επιλέγει διδακτικό βιβλίο σύμφωνα με τις ανάγκες της τάξης του/της, από τον εγκεκριμένο κατάλογο ελευθέρων βοηθημάτων, ο οποίος εκδίδεται από το ΥΠΑΙΘΑ για κάθε σχολικό έτος.

B. Σε σχέση με το Επίπεδο Γλωσσομάθειας

Για τις 2 τελευταίες τάξεις του Δημοτικού προτείνεται η διδακτέα ύλη να καλύψει το παρακάτω Επίπεδο Γλωσσομάθειας, σύμφωνα με το Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών για τις Ξένες Γλώσσες (ΕΠΣ-ΞΓ) στο Δημοτικό και στο Γυμνάσιο (Υ.Α. 141417/Δ2/02-09-2016, ΦΕΚ 2871/τ.Β'/09-09-2016):

Ε' ΤΑΞΗ	Επίπεδο Α1-
Στ' ΤΑΞΗ	Επίπεδο Α1-

Στη συνέχεια παρατίθενται ενδεικτικά οι διδακτικοί στόχοι και οι θεματικές περιοχές και των 2 τελευταίων τάξεων του Δημοτικού. Οι εκπαιδευτικοί έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν, με βάση το επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών/μαθητριών, το δικό τους οργανόγραμμα ύλης καθώς και τον χρονοπρογραμματισμό του μαθήματός τους. Σε κάθε περίπτωση, κατά τη διδασκαλία/εκμάθηση της ξένης γλώσσας, πρέπει να δίνεται έμφαση στην επικοινωνιακή προσέγγιση, στη λειτουργική χρήση της γλώσσας και στην κοινωνικοπολιτισμική της διάσταση.

1. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

- Οικογενειακό και φιλικό περιβάλλον
- Κατοικία
- Εκπαίδευση και Σχολικό περιβάλλον
- Αγορές και κατανάλωση
- Ψυχαγωγία
- Τουρισμός & Ταξίδια

2. ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

Οι μαθητές/-ήτριες, στο τέλος του Δημοτικού, αναμένεται να είναι ικανοί/ικανές:

- να κατανοούν και να παράγουν προτάσεις με απλή δομή, χρησιμοποιώντας λέξεις ευρείας χρήσης και τυποποιημένες εκφράσεις, προκειμένου να ανταποκριθούν σε ανάγκες της καθημερινής ζωής,
- να χαιρετούν, να συστήνονται, να δίνουν ή να ζητούν πληροφορίες για τον εαυτό τους, να ευχαριστούν, να κατονομάζουν αντικείμενα, να περιγράφουν έναν χώρο, ένα άτομο, κ.λπ.,
- να κάνουν διάλογο (σε προσομοίωση) με ομιλητές που γνωρίζουν καλά τη γλώσσα-στόχο προκειμένου να εξυπηρετήσουν βασικές ανάγκες επικοινωνίας υπό την προϋπόθεση ότι ο συνομιλητής τους μιλάει αργά και είναι πρόθυμος να βοηθήσει την επικοινωνία.

Σημειώνεται ότι οι αναλυτικοί δείκτες επικοινωνιακής επάρκειας αποτυπώνονται στο Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών για τις Ξένες Γλώσσες (ΕΠΣ-ΞΓ) στο Δημοτικό και στο Γυμνάσιο (Υ.Α. 141417/Δ2/02-09-2016, ΦΕΚ 2871/τ.Β'/09-09-2016).

Συμπληρωματικά σε όσα αναφέρονται στην αρχική ενότητα για τις ξένες γλώσσες γενικά (εισαγωγή), οι εκπαιδευτικοί γαλλικής γλώσσας μπορούν να αξιοποιήσουν στη διδασκαλία τους πρόσθετο εκπαιδευτικό/διδακτικό υλικό που διατίθεται στον ιστότοπο του ΙΕΠ:

<http://www.iep.edu.gr/el/deltia-typou-genika/galliki-glossa-ekpaideftiko-didaktiko-yliko-gia-tin-eks-apostaseos-idaskalia>.

III. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΚΑΙ ΕΚΜΑΘΗΣΗ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΥΛΗ

Ε' και Στ' τάξη Δημοτικού

A. Σε σχέση με το διδακτικό υλικό

Για τη διδασκαλία/εκμάθηση της Γερμανικής Γλώσσας στο Δημοτικό ο/η εκπαιδευτικός επιλέγει διδακτικό βιβλίο σύμφωνα με τις ανάγκες της τάξης του/της, από τον εγκεκριμένο κατάλογο ελευθέρων βοηθημάτων, ο οποίος εκδίδεται από το ΥΠΑΙΘΑ για κάθε σχολικό έτος.

B. Σε σχέση με το Επίπεδο Γλωσσομάθειας

Για τις 2 τελευταίες τάξεις του Δημοτικού προτείνεται η διδακτέα ύλη να καλύψει το παρακάτω Επίπεδο Γλωσσομάθειας, σύμφωνα με το Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών για τις Ξένες Γλώσσες (ΕΠΣ-ΞΓ)

στο Δημοτικό και στο Γυμνάσιο (Υ.Α. 141417/Δ2/02-09-2016, ΦΕΚ 2871/τ.Β'/09-09-2016):

Ε' ΤΑΞΗ	Επίπεδο Α1-
Στ' ΤΑΞΗ	Επίπεδο Α1-

Στη συνέχεια παρατίθενται ενδεικτικά οι διδακτικοί στόχοι και οι θεματικές περιοχές και των 2 τελευταίων τάξεων του Δημοτικού. Οι εκπαιδευτικοί έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν, με βάση το επίπεδο γλωσσομάθειας των μαθητών/μαθητριών, το δικό τους οργανόγραμμα ύλης καθώς και τον χρονοπρογραμματισμό του μαθήματός τους. Σε κάθε περίπτωση, κατά τη διδασκαλία/εκμάθηση της ξένης γλώσσας, πρέπει να δίνεται έμφαση στην επικοινωνιακή προσέγγιση, στη λειτουργική χρήση της γλώσσας και στην κοινωνικοπολιτισμική της διάσταση.

1. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

- Οικογενειακό και φιλικό περιβάλλον
- Κατοικία
- Εκπαίδευση και Σχολικό περιβάλλον
- Αγορές και κατανάλωση
- Ψυχαγωγία
- Τουρισμός & Ταξίδια

2. ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ

Οι μαθητές/-ήτριες, στο τέλος του Δημοτικού, αναμένεται να είναι ικανοί/ικανές:

- να κατανοούν και να παράγουν προτάσεις με απλή δομή, χρησιμοποιώντας λέξεις ευρείας χρήσης και τυποποιημένες εκφράσεις, προκειμένου να ανταποκριθούν σε ανάγκες της καθημερινής ζωής,
- να χαιρετούν, να συστήνονται, να δίνουν ή να ζητούν πληροφορίες για τον εαυτό τους, να ευχαριστούν, να κατονομάζουν αντικείμενα, να περιγράφουν έναν χώρο, ένα άτομο, κλπ.,
- να κάνουν διάλογο (σε προσομοίωση) με ομιλητές που γνωρίζουν καλά τη γλώσσα-στόχο προκειμένου να εξυπηρετήσουν βασικές ανάγκες επικοινωνίας υπό την προϋπόθεση ότι ο συνομιλητής τους μιλάει αργά και είναι πρόθυμος να βοηθήσει την επικοινωνία.

Σημειώνεται ότι οι αναλυτικοί δείκτες επικοινωνιακής επάρκειας αποτυπώνονται στο Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών για τις Ξένες Γλώσσες (ΕΠΣ-ΞΓ) στο Δημοτικό και στο Γυμνάσιο (Υ.Α. 141417/Δ2/02-09-2016, ΦΕΚ 2871/τ.Β'/09-09-2016).

Οι εκπαιδευτικοί γερμανικής γλώσσας μπορούν επίσης να αξιοποιήσουν στη διδασκαλία τους πρόσθετο εκπαιδευτικό/διδακτικό υλικό που διατίθεται στον ιστότοπο του ΙΕΠ:

α) ψηφιακά διδακτικά σενάρια για τη γερμανική γλώσσα εναρμονισμένα με τις προδιαγραφές του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς (ΚΕΠΑ) σύμφωνα με τους προσδοκώμενους στόχους, τα αποτελέσματα καθώς και την οργάνωση της γλωσσικής ύλης κατά επίπεδο γλωσσομάθειας, που στοχεύουν στην καλλιέργεια των δεξιοτήτων του προφορικού και του γραπτού λόγου:

(<http://www.iep.edu.gr/el/component/k2/388-didaktika-senaria-gia-ti-germaniki-glossa>),

β) εκπαιδευτικό υλικό συμβατό με το Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών Ξένων Γλωσσών και κατάλληλο για τον εμπλουτισμό της διδασκαλίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση:

(<http://www.iep.edu.gr/el/deltia-typou-genika/germanika-ex-apostaseos>).

Ακολουθεί ενότητα για την αξιοποίηση των **διαδραστικών συστημάτων** διδασκαλίας και μάθησης για τις ξένες γλώσσες.

Εισαγωγή

Τα διαδραστικά συστήματα αποτελούνται από διαδραστικό πίνακα με οθόνη αφής, ηλεκτρονικό υπολογιστή, ειδικό λογισμικό, υποστηρικτικό εκπαιδευτικό υλικό, καθώς και σχέδια μαθημάτων με δυνατότητα εμπλουτισμού. Ο διαδραστικός πίνακας ενοποιεί τις λειτουργίες του συμβατικού πίνακα με τις λειτουργίες που προσφέρει ένα υπολογιστικό σύστημα, όταν προβάλλεται το περιεχόμενο του μέσω βιντεοπροβολέα. Ο διαδραστικός πίνακας επιτρέπει στον χρήστη να επιτελέσει βασικές λειτουργίες, όπως αυτές που παρέχει ο παραδοσιακός λευκοπίνακας (γράψιμο, σβήσιμο), καθώς και νέες λειτουργίες (αντιγραφή τμήματος της οθόνης, σημειώσεις, αποθήκευση κειμένου ή εικόνας, αποστολή αρχείων κ.λπ.), καθώς λειτουργεί ως οθόνη του υπολογιστή.

Τα διαδραστικά συστήματα διαθέτουν μια μεγάλη γκάμα εργαλείων και περιεχομένου, μπορούν να προβάλλουν ψηφιακό υλικό και επιτρέπουν τη χρήση εφαρμογών και λογισμικών όπως ένα τάμπλετ ή ένας υπολογιστής. Η αξιοποίησή τους στην διδασκαλία των ξένων γλωσσών μπορεί να ενισχύσει τη διαδραστικότητα, να προάγει καινοτόμες διδακτικές πρακτικές και να προωθήσει τη μαθητοκεντρική προσέγγιση. Η αλληλεπίδραση των μαθητών/-τριών με διαδραστικό, πολυτροπικό και πολυμεσικό περιεχόμενο, ψηφιακό υλικό, πολυμέσα και δικτυακούς τόπους, ενισχύει το ενδιαφέρον τους για μάθηση και ενθαρρύνει την ενεργή συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία, ενώ εξοικειώνει περαιτέρω τους μαθητές με την τεχνολογία και συντελεί στην καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, της δημιουργικότητας, της συνεργασίας και της δυνατότητας επίλυσης προβλημάτων.

Η αξιοποίηση των διαδραστικών συστημάτων διδασκαλίας και μάθησης δεν μπορεί από μόνη της να αποτελέσει καταλύτη για την αλλαγή του εκπαιδευτικού παραδείγματος, να αλλάξει δηλαδή τις ισχύουσες διδακτικές πρακτικές και μαθησιακές εμπειρίες. Για να είναι αποτελεσματική η χρήση τους και να επιτευχθούν οι επιδιωκόμενοι στόχοι, σημασία έχει ο τρόπος με τον οποίο ενσωματώνονται σε οποιαδήποτε διδασκαλία, και επομένως, η παιδαγωγική προσέγγιση στην οποία στηρίζονται.

Προτάσεις διδακτικής αξιοποίησης

1. Τα διαδραστικά συστήματα ως διδακτικά και μαθησιακά περιβάλλοντα μπορούν να αξιοποιηθούν σε παραδοσιακές προσεγγίσεις διδασκαλίας ως εποπτικό μέσο ώστε η διδασκαλία να αποκτήσει πολυτροπικά χαρακτηριστικά, να διαφωτίσει κάποια σημεία της ύλης και να προσελκύσει το ενδιαφέρον των μαθητών/-τριών ενώ σε σύγχρονες προσεγγίσεις διδασκαλίας ως μέσο για την αλλαγή των ρόλων των εκπαιδευτικών αλλά και των μαθητών/-τριών στους/στις οποίους/-ες δίνεται χρόνος, χώρος και πρωτοβουλία ώστε να συμμετέχουν πιο ενεργά και δημιουργικά στη μαθησιακή διαδικασία και στην οικοδόμηση της γνώσης. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

α) Στη διαδραστική οθόνη μπορούν να προβάλλονται τα ψηφιακά εμπλουτισμένα διαδραστικά σχολικά βιβλία (σε μορφή pdf/html) από το Ψηφιακό Σχολείο (<http://ebooks.edu.gr/>) και το ψηφιακό υλικό που διατίθεται σε αυτά όπως παρουσιάσεις, ασκήσεις, εκπαιδευτικά παιχνίδια, βίντεο, ηχητικά αποσπάσματα, χάρτες, εικονογραφημένα λεξικά, γλωσσάρια κ.α. καθώς επίσης και μαθησιακά αντικείμενα από το Φωτόδεντρο και άλλα εγκεκριμένα αποθετήρια εκπαιδευτικού υλικού.

β) Στη διαδραστική οθόνη μπορεί να προβάλλεται ψηφιακό υλικό, όπως κείμενα, παρουσιάσεις, βίντεο, εικόνες, ιστοσελίδες, το οποίο επιλέγει ο/η εκπαιδευτικός για να ενισχύσει την κατανόηση και εμπέδωση ποικίλων γλωσσικών φαινομένων, επικοινωνιακών λειτουργιών και την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων μέσα από πολλαπλές πηγές. Για παράδειγμα, μπορούν να προβληθούν:

- ☞ Κείμενα, απλά γραπτά ή πολυτροπικά, επιλογής των εκπαιδευτικών ή παραγωγής των μαθητών/-τριών, προκειμένου οι μαθητές/-ήτριες να τα επεξεργαστούν στην ολομέλεια ή σε ομάδες, να συζητήσουν θέματα σχετικά με τη γλώσσα και το περιεχόμενο, να εντοπίσουν τα πιο σημαντικά και ενδιαφέροντα στοιχεία σχετικά με το θέμα του κειμένου, να αξιολογήσουν τις πληροφορίες που παρουσιάζονται και να προβούν σε τυχόν αλλαγές/διορθώσεις κάνοντας χρήση των εργαλείων του διαδραστικού πίνακα (προσθήκη σχολίων, χρωματικών επισημάνσεων, υπογράμμισης κ.α.). Ακόμα, μπορεί να γίνει σύγκριση κειμένων, με τη λειτουργία «διαμοιρασμός οθόνης», προκειμένου να αναδειχθούν διαφορετικές προσεγγίσεις και οπτικές, κειμενικά χαρακτηριστικά και σημειωτικοί πόροι εμπλουτισμού των κειμένων.
- ☞ Βίντεο που παρουσιάζουν με κατάλληλο τρόπο πληροφορίες σχετικά με πολιτισμικά, ιστορικά, γεωγραφικά κ.α. στοιχεία της ξένης γλώσσας ή σχετικά με διάφορες θεματικές όπως διατροφή, άθληση, εργασία, περιβάλλον κ.α. που σχετίζονται με αντίστοιχες ενότητες του διδακτικού υλικού, ως μέσο για την απόκτηση περαιτέρω γνώσεων γύρω από τα θέματα αυτά. Επίσης, μπορούν να προβληθούν βίντεο με περιεχόμενο προφορικής αλληλεπίδρασης στην ξένη γλώσσα (αποσπάσματα αυθεντικής επικοινωνίας). Τα βίντεο αυτά μπορούν να αξιοποιηθούν ως αφόρμηση για πραγματοποίηση δραστηριοτήτων κατανόησης και παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου καθώς και ομαδοσυνεργατικών και διερευνητικών εργασιών.

γ) Οι διαδραστικές οθόνες μπορούν να αξιοποιηθούν για τη διενέργεια και δημιουργία διαδραστικών ασκήσεων κλειστού τύπου όπως αντιστοίχισης, συμπλήρωσης κενών, πολλαπλής επιλογής κ.ά. με την αξιοποίηση κάποιου ελεύθερου λογισμικού από το διαδίκτυο ή των εργαλείων που βρίσκονται στις ψηφιακές πλατφόρμες e-class και e-me (π.χ. e-me content). Καθώς οι ασκήσεις είναι πολυτροπικές βοηθούν στην καλύτερη κατανόηση και κινητοποιούν τους/τις μαθητές/-ήτριες. Επίσης, μπορεί να γίνει παράλληλη χρήση λεξικών ή γλωσσαρίων ενώ υπάρχει και ανατροφοδότηση οπότε οι μαθητές/-ήτριες μπορούν να ενημερωθούν άμεσα για τις απαντήσεις τους και να δουν το τελικό τους «σκορ». Επιπλέον, οι διαδραστικές οθόνες μπορούν να αξιοποιηθούν επικουρικά για τη διενέργεια ανοικτών δραστηριοτήτων όπως ιστοεξερευνήσεις και εκπαιδευτικά παιχνίδια που βρίσκονται στα ψηφιακά εμπλουτισμένα σχολικά βιβλία ή για την αναζήτηση και αξιοποίηση πληροφοριών από το διαδίκτυο ή για τον καταιγισμό ιδεών από όλους τους/τις μαθητές/-ήτριες.

2. Τα διαδραστικά συστήματα μπορούν να αξιοποιηθούν για την ενίσχυση των δεξιοτήτων ψηφιακού γραμματισμού των μαθητών/-τριών στο πλαίσιο εκμάθησης της ξένης γλώσσας. Ειδικότερα, οι διαδραστικές οθόνες μπορούν να αξιοποιηθούν για την από κοινού σύνθεση, επεξεργασία και χρήση ψηφιακών πολυτροπικών και πολυμεσικών κειμένων, παρουσιάσεων καθώς και άλλων σύγχρονων μορφών ψηφιακών κειμενικών ειδών (πληροφοριογραφήματα, χρονογραμμές, ψηφιακές αφίσες, εννοιολογικοί χάρτες, ψηφιακές αφηγήσεις κ.α.) με τη χρήση αντίστοιχων ψηφιακών μέσων και εργαλείων. Για παράδειγμα, μπορεί να διευκολυνθεί η από κοινού σύνθεση ή επεξεργασία ενός ψηφιακού «κειμένου» που να σχετίζεται με το περιεχόμενο μίας ενότητας του σχολικού βιβλίου και ο εμπλουτισμός του με ψηφιακούς πόρους όπως σταθερές ή κινούμενες εικόνες, γραφήματα, βίντεο, συνδέσμους στο διαδίκτυο κ.α.

3. Τα διαδραστικά συστήματα μπορούν να αξιοποιηθούν για την ενίσχυση των δεξιοτήτων κριτικού γραμματισμού των μαθητών/-τριών στο πλαίσιο εκμάθησης της ξένης γλώσσας. Ειδικότερα, οι διαδραστικές οθόνες μπορούν να αξιοποιηθούν για να συμβάλουν στην ανάπτυξη της κριτικής στάσης που πρέπει να υιοθετήσουν οι μαθητές/-ήτριες απέναντι στα ψηφιακά περιβάλλοντα και στο διαδίκτυο γενικότερα, όπως η αξιολόγηση των πληροφοριών που αναζητούν στο διαδίκτυο καθώς και ζητήματα ασφάλειας και ψηφιακής πολιτείας. Επίσης, μπορούν να συμβάλουν στην διερεύνηση του τρόπου αξιοποίησης των ψηφιακών πόρων και την ανάπτυξη των μεταγνωστικών δεξιοτήτων των

μαθητών/-τριών. Για παράδειγμα, ηλεκτρονικά λεξικά και σώματα κειμένων (συμφραστικοί πίνακες) καθώς και άλλες συναφείς εφαρμογές μπορούν να αξιοποιηθούν για την ανάδειξη των επιμέρους σημασιών ή αποχρώσεων του λεξιλογίου της ξένης γλώσσας σε σύγκριση με την ελληνική καθώς και τη μελέτη γλωσσικών (γραμματικοσυντακτικών, σημασιολογικών και πραγματολογικών) φαινομένων καθώς αυτά τα ψηφιακά περιβάλλοντα προσφέρουν στους μαθητές/-ήτριες πρόσβαση σε αυθεντικά γλωσσικά δεδομένα και παραδείγματα χρήσης της γλώσσας και συνεπώς ευνοούν τη διερευνητική μάθηση και τη διενέργεια προφορικών και γραπτών εργασιών.

4. Τα διαδραστικά συστήματα μπορούν να διευκολύνουν την υλοποίηση σχολικών δραστηριοτήτων, εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δράσεων σε συνεργασία με άλλα σχολεία της Ελλάδας αλλά και διεθνών ή ευρωπαϊκών προγραμμάτων συνεργασίας μαθητών/-τριών (π.χ. eTwinning, Erasmus κ.α.) καθώς μπορούν να αξιοποιηθούν για τη διεξαγωγή τηλεδιασκέψεων με το συνεργαζόμενο σχολείο ή τάξη του εσωτερικού ή του εξωτερικού.

Ακολουθεί το Παράρτημα «**Αξιοποίηση ιστοσελίδων Αγγλικά Β' Δημοτικού**», στο οποίο παρατίθενται οι ιστοσελίδες από το εκπαιδευτικό υλικό της Β' τάξης σε αξιοποιήσιμη μορφή.

Προς διευκόλυνση των εκπαιδευτικών Αγγλικής, παρατίθενται οι ιστοσελίδες από το εκπαιδευτικό υλικό της Β΄ τάξης σε αξιοποιήσιμη μορφή, καθώς αυτές που βρίσκονται στην ηλεκτρονική έκδοση του βιβλίου δασκάλου (αρχείο pdf) δεν προσφέρονται προς αξιοποίηση στη διδασκαλία διότι είναι ανενεργές ή έχουν λάθος κωδικοποίηση.

σελ. 14

<http://www.sparklebox.co.uk/thumbs911-915/sb913prev.html>

σελ. 20

<http://www.mes-english.com/flashcards/files/ppt/feelings.ppt>

<http://www.eslflashcards.com/preview.php?id=14>

<http://www.eslflashcards.com/preview.php?id=29>

http://www.youtube.com/watch?v=8I9gz-5_h60

<http://www.preschoolexpress.com/music-station09/feelings-songs-april.shtml>

σελ. 23

<http://www.youtube.com/watch?v=huQSbAff8xQ>

σελ. 25

<http://www.preschooleducation.com/sme.shtml>

σελ. 27

<http://www.enchantedlearning.com/crafts/frames/>

<http://www.enchantedlearning.com/crafts/frames/twig/index.shtml>

σελ. 30

http://www.youtube.com/watch?v=D1zf1mnFK_4

σ. 34

http://www.google.co.uk/images?hl=en&rlz=1T4SNYK_en-GBGR282GR283&q=toy+story+3+images&wrapid=tlif129822786102710&um=1&ie=UTF-8&source=univ&sa=X&ei=vW9hTcfQL4T1sgatv6S2CA&ved=0CDQQAQ&biw=1436&bih=644

<http://youtube.com/watch?v=JcpWXaA2qeg>

<http://youtube.com/watch?v=HlkZm8Z2lb0>

σ. 42

<http://youtube.com/watch?v=RqCTaEsQCpY>

<http://www.group-games.com/ice-breakers/simon-says.html>

<http://tlc.howstuffworks.com/family/wood-crafts3.htm>

σελ. 52

<http://www.supersimplesongs.com/cd1-5.html>

<http://youtube.com/watch?v=GA6dKNsl6zk&feature=related>

σελ. 63

http://youtube.com/watch?v=_7AmBGd4tmU

<http://www.dreamenglish.com/letscountto20>

σελ. 66

<http://www.kididdles.com/lyrics/a118.html>

<http://www.healthyeatingresearch.org>

<http://www.earthday.org/education/resources>

σελ. 79

<http://learnenglishkids.britishcouncil.org/en/songs/people-work>

σελ. 82

<http://www.dreamenglish.com>

<http://thevirtualvine.com/WheelsOnTheBus.html>

www.mes-english.com

σελ. 86

<http://learnenglishkids.britishcouncil.org/en/songs/over-the-mountains>

σελ. 91

<http://learnenglishkids.britishcouncil.org/en/songs/playing-the-playground>

σελ. 94

http://www.youtube.com/watch?v=SA_zWo5LGF0

<http://www.youtube.com/watch?v=c3v0rJqyCTM>

σελ. 97

<http://www.youtube.com/watch?v=t80LYcSJXxY&feature=related>

<http://www.youtube.com/watch?v=dePMU8R131s&feature=related>

σελ. 114

<http://youtu.be/uBJM2t4q5C8>

σελ. 122

<http://www.youtube.com/watch?v=pu2C4xylXwY&feature=related>

σελ. 130

http://www.youtube.com/watch?v=u_1Y3ogkPDg

σελ. 133

<http://en.wikipedia.org/wiki/Halloween>

<http://www.youtube.com/watch?v=5ENtrkbJ2dE&feature=related>

<http://www.youtube.com/watch?v=XNYLZs3Mbyc&playnext=1&list=PL2EA233B66A8613F6>

<http://www.youtube.com/watch?v=XNYLZs3Mbyc&playnext=1&list=PL2EA233B66A8613F6>

<http://www.youtube.com/watch?v=AQZNBkdxCMY>

σελ. 137

http://www.youtube.com/watch?v=Jm_HUHKWC0

<http://www.youtube.com/watch?v=vBW1FkM3AQQ&feature=related>

σελ. 141

http://www.youtube.com/watch?v=Eh_frQRAgo0&feature=fvw

<http://www.youtube.com/watch?v=HCweMx29qOk>

σελ. 152

http://www.activityvillage.co.uk/easter_coloring_pages.htm

σελ. 155

<http://www.mothersdaycelebration.com/mothers-day-songs3.html>

<http://www.dltk-holidays.com/mom/mmomwindowcard.html>

σελ. 158

<http://www.youtube.com/watch?v=OXODUnbhM4Y&feature=autoplay&list=SPB532F4C0AEFCEC20&index=13&playnext=3>

<http://youtube.com/watch?v=ba-UgOm94Yc&feature=related>

http://youtube.com/watch?v=8I9gz-5_h60

<http://youtube.com/watch?v=eahTa2Hr9c>

http://youtube.com/watch?v=v_6KuYtc0Z8&feature=g-vrec